

Українські втікачі в Європі шукають спонзорів

Філадельфія (ЗУАДК). — Як повідомляють представництва ЗУАДК в Європі, а також Світова Рада Суспільної Трощи при СКВУ в Торонто, під сучасну пору перебуває в Австрії, Німеччині та Італії біля тисячі українських втікачів. Їхня доля независима і багатьом із них загрожує насильна репатріація до країн поза Залізною куртиною.

Досі увесь тягар переселення тих людей падає на плечі канадських українців, але їхні легальні еміграційні засоби вже вичерпалися. Тому ЗУАДК мусять пошукати своїх спонзорів для переселення значної частини тих втікачів до ЗСА. Крім матеріальних засобів, однією з найважливіших проблем є підшукування українських спонзорів, які подали б свою братню руку цим новим українським втікачам і заохочували ними на певний

період часу, після їхнього приїзду до ЗСА.

ЗУАДК робитиме всякі заходи перед американськими урядовими чинниками для отримання від них дозволу для переселення тих людей до ЗСА. Але українська спільнота мусять негайно зголошувати спонзорства для тимчасової опіки над ними, бо справа нагальна і може залишити трагічні наслідки для тих втікачів-українців.

Тому ЗУАДК закликає громаду — людей доброї волі допомогти йому виконати християнський і національний обов'язок, зголошувати негайно свої спонзорства для тих, переважно молодого віку, українських втікачів в Європі.

По інформації слід писати або телефонувати на адресу: United Ukrainian American Relief Committee Inc., 1319 West Lindley Ave. Philadelphia, Pa. 19141; Tel. (215) 455-3774.

Підготовляють треті літні курси Інституту ім. А. Шептицького

Проф. о. А. Чирівський (ліва) і Архимандрит Боніфатій з одним з учасників минулорічних курсів.

Чикаго — Як інформує директор Інституту Східнохристиянських Студій ім. Митрополита Андрея Шептицького, о. проф. Андрій Чирівський, уже приймаються зголошення студентів на треті літні курси цього інституту в святопреображенській обителі в Каліфорнії. Інститут існує від 1986 року при найбільшій в Північній Америці католицькій богословській школі, Католицькій теологічній юнії в Чикаго.

Щороку з'їжджаються студенти з усіх усюд на літні курси інституту, які відбуваються серед чудової природи в горах північної Каліфорнії, де знаходиться студентського типу український католицький монастир Преображення Г.Н.І.Х. Серед учасників є священники, сестри, питомці та свідські люди, які бажають поглибити своє знання східного християнства, а зокрема тисячолітньої спадщини української Церкви. Приїжджають з таких різних околиць як Флоріда, Онтаріо, Британська Колумбія, Массачусеттс, Нью-фаундленд, Манітоба, Саскачеван, Іллінойс, Нью Йорк, Гаваї, Альберта. Шоб стати прийнятими на курси треба мати закінчений бакалаврат, але не кончею з богослов'я. Під час літньої програми студенти беруть повну участь у житті монастиря, а також вислуховують два виходи, за які одержують шість кварталних кредитів на магістерському рівні.

Літня програма інституту тим унікальна, що втягає учасників у монаше життя через чотири тижні. Це включає всі монаші пости

та яких п'ять годин відправлено. Учасники твердять, що це зовсім не тяжко, бо Богослуження так чудово співають, що кожен легко приймає до їхньої дошки. Під сучасну пору в монастирі в Редвуд Веллі, Каліфорнія живе яких десять монахів та новиків. Інститут приймає річно обмежене число студентів — 14 осіб. До цього числа долучається певна кількість прихильників монастиря, так що на виходові залі переважно є 25 до 30 слухачів.

Виходи відбуваються в англіїській мові. У 1987 році викладалися курси п.з. „Духовність візантійської Літургії“ та „Богослов'я і молитва на християнському сході“. Літом 1988 року викладалися курси „Вступ до візантійської Літургії“ і „Богословсько-духовна спадщина київського християнства 988-1988“. У 1989 році викладаються курси „Східно-християнська духовність“ та „Наука про місії в Східних Церквах“. Викладають о. Архимандрит Боніфатій та о. проф. Андрій Чирівський.

Ознакою, що літні курси є надзвичайно вдалими є те, що вже кілька учасників вертаються вдруге або втретє, щоб здобути кредити для закінчення магістерки зі східно-християнського богослов'я. Таким студентам дається першеступень при аттестації, але ще є кілька місць для нових учасників.

Треті Літні Курси Інституту ім. Митр. Андрея Шептицького відбуватимуться від 17-го червня до 15-го липня 1989 року. Кошт виносить 1,350 ам. дол. Це покриває оплату за шість ака-

(Закінчення на стор. 3)

Помер М. Бобир

Апопка, Фла. — У четвер, 19-го січня, тут під час Водосвяття у церкві помер несподівано Михайло Бобир, член 380-го Відділу Українського Народного Союзу, довголітній секретар 235 Відділу УНС в Розпорті, Огайо, активний член

та голова громади української католицької церкви св. Покрови в Апопці.

Похорон відбувся у п'онділок, 23-го січня. Літні останки св. М. Бобира поховані в українській секції на цвинтарі в Апопці.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. БУШ ВІДБУВ ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ ПІСЛЯ ЗАПРИСЯЖЕННЯ

Вашингтон. — Сорок перший з черги Президент З'єднаних Стейтів Америки, Джордж Буш, після інвентаризації святкувань, які тривали повних п'ять днів минулого тижня, відсереді починаючи і урочистого за-присяження його головою Верховного Суду Вільямом Ренквістом та віцепрезидента членом Верховного Суду Сандрою О'Коннор, відбув перше засідання з номінованими ним раніше членами кабінету, які ще не затверджені Сенатом, але велика державна машина не може стояти на місці і деякі справи і проблеми чекають поспішної розв'язки.

Президент Буш закликав своїх найближчих співробітників зберігати чесність у виконанні своїх обов'язків і високу етику Уряду ЗСА, перед яким стоять такі завдання до розв'язки „Я не думаю, що чесність і етичність члена Уряду є важко зберегти, якщо відповідальні особи в Уряді на кожному кроці думатимуть чи справа, яку він чи вона помагає не є конфліктних інтересів і не може кинути тіні підозріння на Уряд“, — заявив Дж. Буш.

Повноважений пресо-вий секретар Білого Дому Марлін Фіцджеральд підкрес-лює, що вияснення становища до багатьох проблем внутрішнього і зовнішнього характеру шойно почи-

Дж. Буш

нається і Президент матиме цілий тиждень часу, щоб докладно з'ясувати свою думку для того, щоб в майбутньому не було жалких непорозумінь у справах етики і чесного виконання важливих під кожним оглядом завдань, що їх взяли на себе ті, що погодилися увійти до його кабінету.

Дж. Буш підкреслює, що він докладно вивчав і працює, щоб сформувати свій кабінет, який, на його думку, складатиметься з фахових і досвідчених людей, „якими

Д. Квейл

треба гордитися“, — заявив Президент.

У подібному дусі відбу-лося засідання внутрішнього, так званого „кухонного“ кабінету Президента, яким керує безпосередньо шеф штабу Білого Дому Джан Сануан.

Після засідання і у перервах Дж. Буш особисто і його найближчі співробітники використовували час і телефонічно дякували за привітання багатьом голо-вам держав і керівникам урядів. Буш коротко роз-

мовляв також з генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СРСР Михайлом Горбачовим і зложив йому співчуття з приводу нового землетрусу в СРСР, тим разом у Таджикистані, в Центральній Азії. Проблема світового миру і остаточно подолання так званих регіональних конфліктів були головними темами розмов Дж. Буша з представниками закордонних держав.

У п'онділок президент Буш телефонічно, через голосники, передав привітання тисячам демонстрантів, які прибули до столиці, щоб заперестувати проти абортів. Він фактично морально підтримує їх кажучи, що „наша справа переможе“. Такої підтримки зі сторони Уря-ду досі не було, — заявив опісля кардинал Джан О'Коннор присутнім. Особисто до демонстрантів промовляв віцепрезидент Ден Квейл.

Інавгураційні церемонії в Вашингтоні, заприсяження Президента і Віцепрезидента, добре побудована інавгураційна промова Дж. Буша викликали задоволення в американців і свого роду гордість за вибір повноцінної людини на це найвище в країні, а посередньо також у світі, становище, — кажуть політичні спостерігачі.

У СВІТІ

З ОГЛЯДУ НА ТЕ, що якийсь неназваний у газеті „Правда“ осіб стрілив з рушниці по електричних ізоляторах, він пошкодив головні проводи і південне містечко Майкоп, з населенням 140,000 осіб, було позбавлене електроенергії на протязі сім годин. В загальному шкоди обрешувати на понад один мільйон карбованців. Крім того без допливу електричної енергії залишилися довколишні села, — пише газета. З інформації в „Правді“ виглядає, що совєтській міліції не вдалося зловити „хулігана“.

БРИТАНСЬКИЙ УРЯД прем'єр-міністра Маргарет Тачер порадив 19-го січня ц.р. своїм громадянам покинути Кабуль, столицю Афганістану, ще поки там не розпочалися бої між урядовим військом і антикомуністичними повстанцями-муджахедами. Ще тепер є час, говориться в заклику уряду, бо місто зберігає релігійний спокій і можна отримати квитки на поїзди до Індії й інших країн. Уповноважений у справах Великобританії Клівіс Міт-Бейкер покликав до себе кореспондентів і просив їх допомогти йому донести до усіх британців й есентуально громадян інших держав заклики англійського уряду. При тому він сказав, що також журналісти не можуть розраховувати на допомогу своїх урядів, якщо розпачаються близько Кабулу. Більшість чужинців працюють в закордонних амбасадах, бюрох ООН і бюрох та шпиталях Міжнародного Червоного Хреста.

В ЛОНДОНІ, ВЕЛИКОБРИТАНІЯ, політичний скандал починає набирати на силу. Скандал розпочався з того, що високий урядник міністерства закордонних справ Вільям Волдрей, зустрівся в Тунісі з керівником Палестинської Визвольної Організації Ясіром Арафатом. Після того він запропонував ізраїльському уряду скористати з небувалої досі історичної нагоди і полагодили конфлікт, який ще й досі існує між Єрусалимом і арабськими країнами. Волдрей обіцяв, що ПВО буде впливати на місцевих арабів на окупованих землях, якщо Ізраїль погодиться на переговори з Арафатом. Названий урядник підкреслює, що між Арафатом і Ісаком Шаміром є певні подібності, бо в минулому вони обидва користувалися терористичною діяльністю. Британський уряд затурбований різкою реакцією Ізраїля, хоч слова англійського дипломата правдиві, бо в боротьбі за самостійність Ізраїля І. Шамір підтримував теорію, що усі засоби є добрі, якщо вони служать визвольній справі. Шоб не загострювати відносин британський уряд на всякий випадок відмовився від слів свого дипломата і тому ніхто в майбутньому не буде зустрічатися з Я. Арафатом.

ЗААРЕШТОВАНИ В ЧЕХО—СЛОВАЧИНІ правозахисники, які влаштували на протязі кількох днів масові демонстрації на площі Пацлавського в Празі, можуть стати перед судом особливо за сутинки з міліцією і відзначення 20-ї річниці самоспалення Яна Палаха, який протестував проти окупації Чехо-Словаччини військами варшавського Пакту, переважно совєтськими-танковими частинами, які ще й досі стаціонарні в тій країні. Також стало відомо, що чехо-словацькі власті відмовилися видати візду візу для Іжі Гаєка, який в уряді Александра Дубчека був міністром закордонних справ. Гаєк був запрошений на відзначення 75-річчя колишнього канцлера Західної Німеччини Вілья Брандта.

В ІЗРАЇЛІ ЗРЕЗІГНУВАВ з посту генерального секретаря Лейбористської партії Узі Барам, який не погоджується з політикою керівника партії Шімона Переза, що тепер є міністром фінансів в уряді Ісаака Шаміра. Відхід Барамі може означати розкол в Лейбористській партії. Поки що він залишається членом парламенту, а у справі його відходу розпочалися розмови між ним і Ш. Перезом.

КРИЖИНА ПОНІС був заприсяжений на пост тимчасового президента Південно-Африканської Республіки після того, як обраний президент Пітер Бота дістав вилли крові в мозку і перебував на лікуванні в шпиталі. Гоніса іменував сам Бота, а церемонію заприсяження перевела судья Леонора ван ден Гівер.

До сателітів гласність не доходить

Нью Йорк. — Одночасно з підписанням конвенту до документу Віденської конференції прав людини, в комуністичних країнах продовжують жорстоко розправлятися з дисидентами. У Ляйпцігу, Східна Німеччина, 15-го січня було заарештовано групу демонстрантів, що виступали за громадські права.

В той самий день, у неділю, в столиці Чехо-Словаччини влада застосувала водомети і слезоточивий газ для розгону демонстрацій в пам'ять студента Яна Палаха, який 20 років тому спалив себе на знак протесту проти вторгнення в Чехо-Словаччину військ Варшавського Пакту. Те ж саме продовжувалося в Празі протягом наступних двох днів, коли міліція водометами розганяла демонстрацію на Вацлавській площі. В неділю міліція затримала понад 90 людей, а в п'онділок ще 14 осіб. Згодом більшість з них відпустили, але групу активістів збираються судити за статтею 156-А Кримінального кодексу Чехо-Словаччини за опір міліції. Серед тих, кого ма-

ють судити, є драматург Вацлав Гавель.

Крім того, учасників Віденської конференції вразила заява представників Румунії про те, що Румунія не має наміру виконувати рішення щодо свободи віро-визнання і збільшення еміграції.

Джордж Шульц, виступаючи перед міністрами закордонних справ 35-ти країн, що підписали кінцевий комунікат, заявив, що „подібній акції в країнах східного блоку різко суперечать зобов'язанням, які щойно вчорашні взяли на себе уряди цих країн“. Шульц також закликав ліквідувати берлінську стіну, котра „символізує політику репресій в країнах східного блоку“.

Його підтримав міністер закордонних справ Великобританії Джефрі Гов, назвавши берлінську стіну „анакронізмом часів холодної війни“.

Переслідування дисидентів у комуністичних країнах засудили також міністри закордонних справ Австрії, Норвегії, Голландії та інших країн.

В АМЕРИЦІ

В ОСТАННІЙ ДЕНЬ СВОГО урядування президент Рональд Реген заявив перед кореспондентами засоби масової інформації, що одним з найуспішніших моментів його відходу це те, що йому не вдалося здобути волі для дев'ятих американських закладників. Він також підкреслює, що його Уряд зробив всі можливі заходи, щоб осигнати звільнення цих людей, які підтвердили й це, що поимно всіх заходів до сьогодні не відомо де їх тримають.

УРЯДОВІ ЧИННИКИ ПОДАЛИ до відома, що будівля нових житлових будинків в країні впала на 2.2 відсотка в грудні. В минулому році конструкція житлових будинків була найнижчою за останніх шість років. Однак Дейл Стюарт, президент Крайової асоціації домобудівників, заявив, що це його не турбує бо виробов цього року розбудова житлових будинків була відносно добра, а якщо й є зменшення в цій індустрії, то воно не велике й тому не передбачує занепаду.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ЛІКАР ЗСА Еверт Куп, який особисто є проти абортів, сказав, що коли Верховний Суд передасть рішення щодо абортів поодиноким стейтам то тоді буде 50 окремих проблем замість одної. В загальному він старався внести дозу поміркованості до цієї емоційної справи. Д-р Куп недавно розлютив багатьох ворогів абортів, коли він відмовився дати звіт про вплив абортів на здоров'я на домагання президента Рональда Регена.

ІНВЕСТИЦІЙНА НЬЮЙОРКСЬКА фірма Колберг, Кравіс і Робертс, яка недавно здобула контроль фірми Ар-Джей-Ар Набіско Інк. за рекордову суму 28.88 біл. дол., заявила, що буде провадити відділи Набіско в Полудневій Африці. Спеціалісти фінансових справ з того приводу пропонують різного роду вивчення на що заяву, включно з політичними мотивами, а сама фірма твердить, що це тільки „добрий бізнес“.

М. ГОРБАЧОВ ОБІЦЮЄ ЗМЕНШИТИ ВІЙСЬКОВІ ВИДАТКИ

Москва. — У середу, 18-го січня генеральний секретар ЦК КПСС Михайл Горбачов зустрівся з делегацією т. зв. Тристоронньої комісії, що має осідок у Нью Йорку і займається вивченням проблем міжнародних відносин. До складу делегації входять колишні державні секретарі ЗСА Генрі Кіссінджер і Дейвід Рокефеллер, колишній прем'єр-міністр Японії Накасоні і колишній французький прем'єр-міністр Жискар д'Естен.

Відповідаючи на запитання Г. Кіссінджера, генеральний секретар оголосив, що „оборонний бюджет буде зменшений на 14.2 відсотка, а виробництво зброї і військової техніки — на 19.5 відсотка“. Горбачов сказав також, що 55-тисячний совєтський контингент в Монголії буде зменшений на 75 відсотків. З тієї країни будуть також виведені всі совєтські летунські частини.

Зустрівшись недавно з представниками творчої інтелігенції, Горбачов заявив, що для піднесення совєтської економіки необхідно зменшити військові видатки СССР. Як відомо, Москва публікує лише малу частину цих видатків — 20 білйонів карбованців (34 білй. доларів). Західні експерти вважають, що СССР тратить на оборону коло

116 білйонів доларів. За даними інших експертів, військові видатки становлять приблизно 15 відсотків совєтського бюджету. Якщо виходити з цього критерію, то вони досягають 300 білйонів доларів.

Під час зустрічі з делегацією Горбачов також подрібно розповів про плани зменшення збройних сил СССР, вперше оголошених ним 7-го грудня на сесії Генеральної Асамблеї ООН. Він обіцяв зменшити зброю на 500,000 осіб. У середу Горбачов заявив що 240,000 будуть зменшені „в європейській частині, країні, 200,000 у східному секторі, а 60,000 — у південному“. Генсек також заявив в ООН, що Москва зніме з озброєння 10,000 танків. Він пояснив, що „5,000 танків будуть фізично ліквідовані, а решта перетворені в тягачі для цивільних потреб“.

Горбачов повідомив в ООН, що зменшення військ буде закінчено до січня 1991 року. У квітні почнеться виведення 50,000 воїків і 5,000 танків з Чехо-Словаччини, Східної Німеччини і Мадярщини, сказав у середу Горбачов і додав, що в загальній кількості збройних сил СССР будуть на 12 відсотків зменшені. Тепер вони становлять 4.2 мільйона осіб.

У землетрусі в Таджикистані згинуло 1,000 осіб

Москва. — У п'онділок, 23-го січня, о 5-й годині 2 хвилини ранку за місцевим часом, на півдні Таджикистану стався землетрус силою 6 балів за міжнародною шкалою Ріхтера.

Совєтське пресоове агентство ТАСС повідомило, що „до тисяч“ осіб загинули, кишлак Шарора з населенням понад 1,000 осіб, провалився під землю і був похований під 15-метровим шаром землі і каменів. Ще кілька кишлаків зруйновані. „Майже всі загинули“, — сказав про долю мешканців Шарори головний редактор пресоового агентства Таджикистану Зайніддин Насреддінов, який розмовляв телефонічно з московським відділенням агентства Ассоцієйетд Пресс.

За словами таджицького журналіста, вже створена урядова комісія для надання допомоги пострадалым

цям від землетрусу. В районі катастрофи прибули війська і техніка, необхідні для розчищення руйн.

З Насреддінов сказав, що в кишлаках, які знаходяться в районі землетрусу, будинки переважно цегляні і одноповерхові. Він також додав, що знищені житлові будинки, школи, лікарні, поліклініки, дороги, нарушені лінії енергопостачання і телефонний зв'язок“.

Епіцентр землетрусу знаходиться 30 кілометрів (20 миль) на південний захід від Душанбе, столиці Таджикистану, поблизу від афганської столиці.

Покісно невідомо, чи будуть допущені в район землетрусу кореспонденти за-хідних пресоових агентств і газет. Як відомо, після землетрусу у Вірменії в грудні минулого року туди змогли поїхати чужинецькі журналісти.

Діячі культури обороняють

Л. Копелєва

Москва. — В газеті „Советская Россия“ з 21-го грудня 1988 року була опублікована стаття за підписом кандидата філологічних наук С. Рожновського. В ній йдеться про письменника Лева Зіновійовича Копелєва, якого автор називає „Ле-вом Зальмановичем“.

Як відомо, в 1980 році Л. Копелєв отримав дозвіл відвідати в Західній Німеччині Генріха Белля, але незабаром після візду з СССР його і дружину позбавили совєтського громадянства.

„Чи можна вважати приналежними до батьківщини людей, які покинули цю Батьківщину“, — пише автор статті стосовно подружжя Копелєвих.

Але незабаром в совєтській пресі, включно з журналом „Огоньок“, що його редагує Віталій Короткий, з'явився лист 52-ох діячів культури в оборону Копелєва.

„Ми — близькі друзі Ле-ва Копелєва — добре знаємо його як чисту і благородну людину, що не раз дове-ла свою принципиовість і громадянську відвагу. В справі не лише в тому, щоб захистити його добре ім'я. Сенс статті „Советской Рос-сії“ виходить далеко за межі

оцінки особливості й діяль-ності письменника Л. Копелєва. Не даремно ж автор з ліцеєм сумом згадує про шквал пропагандистського й дипломатичного об-стрілу, що охопив країну в кінці 1970-их років у зв'язку з діяльністю дисидентів“, пишуть совєтські письменники у своєму листі.

Дисидентами назвали тих, хто ще тоді, в 1970-их роках, мав сміливість заговори-ти про те, про що сьогодні говорять з високих трибун.

Стаття Рожновського свідчить, що це не локальний виступ з особистого приводу, а нова акція проти дисидентів. І не випадково для нападу обрано Л. Копелєва, котрий оголосив про свою прихильність до перебудови і допомагає по-лагоджувати обірвані чи послаблені культурні зв'язки із закордоном. Стаття явно має на меті боротися з тим, хто вірить в перебудову і прагне справжньої перебудови.

Лист на захист Копелєва підписали: Ф. Іскандер, Ю. Карякін, В. Корнілов, Б. Окуджава, Д. Самойлов, Б. Сарнов, А. Сахаров, Л. Чу-ковська та інші, всього 52 підписи.

СВОБОДА
Український щоденник
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 N.J. (201) 451-2200

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00
Для членів УНАО \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00
Чеків і грошових ордерів виставляти на Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Права людини в дійсності

В минулому тижні, докладно 17-го січня 1989 року, представники 35-ох держав підписали у Відні документ, за яким ці держави зобов'язуються шанувати права людини, які охоплюють також право засновувати окремі статутів організації, свободу комунікації, свободу релігійного культу та право вибору місця замешкання. Підписали цей документ ЗСА і Канада та всі європейські країни за винятком однієї Альбанії. Очевидно, підписали також уповноважених представників Советського Союзу і всіх його сателітських країн, члени так званого Варшавського пакту. Було б чудово, як би всі ті комуністичні держави виконували у практиці те, до чого зобов'язує той віденський документ. На превеликий жаль — це глум над міжнародним зобов'язанням, підсудує щось, чого не хочеться заводити у себе і що в отих комуністичних країнах заборонено. Прецеденс дав подібний Гельсінкський договір з 1975 року. Після довгих переговорів всі європейські держави плюс Америка і Канада затвердили існуючі після Другої світової війни політичні кордони в Європі, себто санкціонували союзи агресивне загарбання, в заміну за точку про права людини, що їх у цьому договорі Москва зобов'язалася завести у себе. Зараз же після отримання такого важливого для себе документу — Москва вкинула до коша клязів про права людини і на всі протести інших сигнаторів Гельсінкського договору відповідає, що це „внутрішня справа“ СССР, до якої нікому не вільно втручатися.

Віроломство більшовицького режиму створило цю атмосферу недовіри, яка перешкоджає у дійсному закріпленні миру. Класичним прикладом ламання власних законів і міжнародних зобов'язань була Польща між двома світовими війнами. Вона зламала власний закон про заведення автономії у трьох південносхідних воєводствах, тобто на території Східної Галичини, — зламала зобов'язання заснувати „найдалі до двох літ“ український університет на території одного з цих воєводств, знищила так звані утравістичним законом українське народне шкільництво, звузила число українських гімназій, скасувала 4 університетські катедри і доцентури, і вкінці офіційно, окремим законом, відмовилася надати визнавати міжнародне зобов'язання щодо так званих національних меншин, хоч українці і білоруси були на своїй території не меншиною, а становили більшість населення. Міністер закордонних справ полк. Бек цинічно заявив в Союзі опозиції: „Ми підписали, бо мусили“. Мусили тому, що від цього залежало міжнародне визнання Польщі в її тодішніх кордонах із 40 відсотками національних меншин.

Отаким цинізмом проявляють у ділянці прав людини всі комуністичні держави. Як же це права, коли по нинішній день — всупереч заяві Михайла Горбачова — психіатрія в СССР стоїть на послугах метод КГБ? Як це людські права, коли свідомо і планоно насилується на немосковські землі, зокрема й особливо в Україні, масово московських чиновників від найнижчих до найвищих партійно-державних посад, користуючись при цьому послугами таких янчарів, як Володимир Щербинський? Право засновування окремих статутів організації, право релігійного культу, право свободної комунікації, право вибору собі праці, право вибору собі місця замешкання, все те, що у вільних демократичних країнах є річчю буденною, самозрозумілою, у комуністичних країнах є мрією рабів однопартійного диктаторського режиму. Тільки недавно дозволили в дорозі ласки колисьньому генеральному секретареві компартії Чехо-Словаччини, Александрові Дубчекові виїхати з Братислави, куди його примусово переселили з Праги за те, що хотів завести в своїй країні „комунізм із подським обличчям“.

Ясно, що й поза СССР і його сателітами є держави, в яких нема примітивних прав людини. У Південноафриканському Союзі все ще є державна система оперта на расовому поділі, так званого апартеїду. У деяких країнах Середньої і Південної Америки є країни з диктаторами, які самовільно топчуть примітивні права людини. Куба й Нікарагуа зискали собі вже славу у світі, як вороги оцих прав. Українці на всій своїй рідній території є русифіковані, але вони не задоволені правами людини, вона мала свою ні від кого незалежну демократичну державу і колись, коли виб'є нова історична година, відискають її — покищо пелюючи цю ідею і віру в її реалізування.

Вже давно точаться розмови про те, що советський уряд готує новий закон про відношення держави і Церкви. Однак ніхто не знає, як цей проєкт готується і що собою являє.

Журнал „Огоньок“ в ч. 50 за 1988 рік опублікував зававу, підписану письменною ком. С. Залигінін, членом кореспондентом АН СССР С. Аверінцевим, академіком Т. Заславською і священиком Г. Якуніним, про права віруючих і як їх трактує советська конституція. В тому ж числі „Огоньок“ опублікував інтерв'ю письменника О. Нежного з головою Ради в справах релігії при Раді Міністрів СССР К. М. Харчевим.

Конституція 1918 року давала однакові права віруючим і атеїстам. Та в 1929 році Сталін ввів значні обмеження прав віруючих котрі діють ще й до сьогодні.

У своїй заяві вищеозгадані советські діячі пишуть: „Правова логіка вимагає перш, ніж прийняти Закон про „Свободу совісті“, треба змінити редакцію 52-ї статті конституції СССР, що явно застаріла. Свобода совісті трактується нею, як право дотримуватися будь-якої релігії, або не дотримуватися ніякої, відправляти релігійні культу, або вести атеїстичну пропа-

Повища книга — „Український католицький крайовий собор Пресв. Родини“, це історія українського посідання у Вашингтоні. Отець Йосиф Денишук, ЧНІ, співпрацює з редакцією 52-ї статті конституції СССР, що явно застаріла. Свобода совісті трактується нею, як право дотримуватися будь-якої релігії, або не дотримуватися ніякої, відправляти релігійні культу, або вести атеїстичну пропа-

Там читаємо, що 10-та конвенція Українського Народного Союзу, що відбулася 7-го-10-го липня, 1908 року у Філадельфії, вислала п'ятичленну делегацію УН-Союзу до апостольського делегата Демелія Фалькано у Вашингтоні, з петицією, щоб на тутешньому терені рівноправно шанували рутенського (українського) католицького єпископа Сотера Ортинського. Цю делегацію очолював тодішній президент УН-Союзу Дмитро Капітула. Делегация мала авдієнцію з панським нунцієм і передала йому меморіал, який виготовили священники у Філадельфії. У березні 1910 року представники Українського Комітету з Дмитром Капітулою і о. Петром Полятишином, відвідали президента Вільяма Г. Тефта, вимагаючи, щоб ЗСА офіційно визнали рутенців (українців) й інші слов'янські народи, як особні національності.

Дня 5-го грудня 1916 року створено в Нью Йорку Українську Національну Радлу, що її у листопаді, президиумом на комітет. На прохані комітету, президент Вудро Вільсон, проголосив 21-го квітня 1917 року „Українським Днем“ в ЗСА. Після проголошення, у збірковій акції серед українців і інших, зібрано понад 53,000

Н. Особа

ПРОБЛЕМИ ЦЕРКОВ У СССР

Церква відділена не лише від держави, а й від суспільства, а релігійне життя віруючих обмежується лише „відправою“ релігійних культів. Віруючим заборонено вести благодійницьку діяльність і висловлювати свої погляди. Це питання треба винести на широке обговорення, в якому могли б прийняти участь громадяни всієї країни — віруючі та невіруючі“.

Письменник О. Нежний запитав у голови Ради в справах релігії Харчева чому проєкт закону про свободу совісті готується так довго і втрапляється. Харчев відповів, що перебуває така торкнулася віруючих, бо в 1988 році зареєстровано понад 500 релігійних об'єднань, проте, покаржися, що не вистачає церков.

До редакції „Огоньок“ й до Ради в справах релігії надходить багато листів, в яких віруючі просять повернути їм відібрані храми. Наприклад, у місті Рівне в 1962 році було закрито Воскресенський собор, знесено дзвіницю, скінено дзвони, збито хрести. Все це робив-

лося вночі. Такі ж листи надходять з Чернігівщини, Симферополя, Тольятті, Борисоглібська, Тобольська, де вірні вимагають повернути їм собор св. Софії та Абалакський монастир. Населення Перми вимагає повернути мусульманам мечеть, а православним дві порожні церкви. „Насправді цей список набагато більший“, — каже Харчев. — В селі Підгайці Тернопільського району, Тернопільської області в Україні на сходах в липні минулого року постановили добиватися реєстрації православної общини і повернення їм церкви, що стоїть там з давніх часів. Влада повинна була винести згідно з волею народу. Але А. Кучер, голова Тернопільського райкомкому, і Ю. Трофім'як, заступник голови обласної Ради народних депутатів — відмовили, а голова Ради в справах релігії в Українській ССР Н. Колесник затвердив їхню відмову. Мусили вірні збирати гроші і їхати до Москви — шукати правди“.

Але й у Москві людей часто зустрічає холодний

бюрократизм.

„Що стосується нинішньої конституції, то проголошена в ній гарантія свободи справді нічим не підкріплена“, — каже Харчев.

Коли мова зашла про те, як має виглядати новий закон про права вірних, то Харчев, заявив, що не може закон Божий викладатися в загальноосвітніх школах. Він вважає, що при церквах очевидно дозволять створювати спеціальні курси. Харчев підтвердив, що протягом 70-их років в СССР безперервно повторювалось, що Церква є носієм ворожої ідеології, в священики бачили чужого, а віруючий вважався людиною „третього сорту“. Далі він запевняє, що працівники Ради в справах релігії горять бажанням увічнити пам'ять невинних жертв війни проти власного народу“.

„Нам треба швидше вибиратися із законодавства 1929 року“, — сказав Харчев.

Слухаючи його складається враження, що вірним у СССР уже ніщо не загрожує, проте дійсність виглядає зовсім інакше. Наприклад, в Україні знову заарештовано священника Гавриїла й Юрія Руденка тільки за те, що вони поїхали на село та розмовляли з вірними.

Роман С. Голіят

КНИГА ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ВАШІНГТОН

„Ukrainian Catholic National Shrine of the Holy Family, Washington, D.C. and A Historical Sketch of the Ukrainian American Community in the National Capital“, completed and edited by The Rev. Joseph Denischuk, CSSR, Washington, D.C. 1988, 176 pages.

дол., як допомогу жертвам війни в Україні.

Представники Українського Національного Комітету, 13-го грудня 1918 року внесли петицію до Сенатської комісії закордонних справ в справі визнання України, як суверенної держави. Вони встановили на капітолї, Українське Інформаційне Бюро, офіційним представником якого був конгресмен Геммил з Нью Джерсі. Він брав участь з українськими делегатами на мировій конференції у Парижі — 28-го червня 1919 року.

Далі автор згадує про Українську Дипломатичну Місію у Вашингтоні (1919-1923). 2-го серпня 1919 року делегація Української Народної Республіки, що її очолював Юліан Бачинський, відкрили своє бюро у Вашингтоні й Українську Пресову Службу „Приятели Украины“, яке друкувало англійською мовою інформаційні памфлети про Україну.

Після підписання договору Петлюри з Підсудським, Бачинський на початку 1921 року повернувся на Україну. В той час, президент ЗУНР Євген Петрушевич і його еміграційний уряд у Відні, вивели до ЗСА д-ра Льонгіна Цегельського, який мав заступити інтереси Західної України. Він був головою дипломатичної репрезентації до січня 1922 року, коли на його місце прийшов д-р Лука

Мишуга, довголітній головний редактор „Свободи“. Цей пост д-р Мишуга сповняв до 14-го березня 1923 року, коли Рада Амбасадорів ратифікувала прилучення Східної Галичини до Польщі. Описля, д-р Осип Назарук з Канади, перебрав ліквідацію українського бюро.

Український національний прапор, який повізав над будинком Української Дипломатичної Місії у Вашингтоні, Д. С., прапор, який репрезентував Українську Народну Республіку Києва, залишено під опікою Марії Ардан, дружини о. Івана Ардана, який працював у Мисії (1919-1923 рр.). У 1943 році син пані Ардан, Елвін, передав історичний прапор Марії Скоцко, представниці української громади Вашингтону. Десять років пізніше, проф. К. Павличко з Канади, 15-го жовтня 1953 року, забрав цей прапор до Українського Культурного й Наукового Центру у Вінніпезі, Манітоба — Канада: прапор — величини „72х48“.

Дня 23-го листопада 1921 року Митрополит Андрей Шептицький прибув до Вашингтону і інтерв'ював у Уряді ЗСА в справі сиріт і голодуючих в Україні й старався про визнання належного місця Західній Україні у Східній Європі, маючи коротку розмову з президентом Ворреном Г. Гардінгом у Білому Домі. Описля в товаристві о. Поняти-

шина, він відвідав державного секретаря Гюза. До працівників Української Дипломатичної Мисії він сказав: „Так довго, поки я можу — уважайте за свій обов'язок поглядати своєму народові і своїй Церкві. А коли б це сталося, що Рада Амбасадорів віддала Галичину Польщі, я почував би себе винуватим, що будучи в столиці держав Європи й Вашингтоні, я не зробив всього, що було можливим заступатися і обороняти нашу справу“.

Під час, як організувалися Українська Дипломатична Мисія у Вашингтоні, українці почали поселюватися у столиці ЗСА. Перший прибув у 1923 році Григорій Катерина Шльопак, відтак, більше число в 1930 році, а під час Другої світової війни поселилося тут коло 60 українців, переважно молодь, деякі з них працювали в Уряді, інші студіювали, а ще інші були в армії.

Українці в роках 1941-1949 не мали своєї парафії і церкви; вони ходили до римсько-католицької каплиці настирши ОО. Кармелітів, де кожної неділі на протязі восьми років служили Службі Божій для наших вірних ректори Семінарії Св. Йосафата, а першим з них був о. Еміліан Ананевич.

Друге Українське Інформаційне Бюро у Вашингтоні створено 6-го березня 1939 року. Це бюро ініціювало ОДВУ з'єднаннями Організацій Америки. Євген Скоцко організував це бюро й протягом року був його керівником. Його завдання було інформувати урядові чинники, пресу й американський нарід про Україну й її займаних.

Дня 24-го червня 1940

(Закінчення на стор. 4)

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Двадцять п'ять років боротьби з куренням у ЗСА

З початком січня ц.р. у медичних журналах, у початних деяких щоденниках, у радіо та телевізійних читачах ми слухаємо різні повідомлення про заходи боротьби з поширюваною звичкою чи радше налогом курення папіросів серед великої частини населення ЗСА. В останніх роках ми маємо до діла з більше поширеним куренням тютюну зокрема серед жінок та молодих людей, просто недоростків, у нашій країні.

Згадаю пропаганду проти курення відбувається з нагоди 25-ліття видання першої урядової публікації Міністерства здоров'я ЗСА чи радше в тому часті діючого дорадчого комітету генерального хірурга під наголосом „Курення та здоров'я“, що появилася 11-го січня 1964 року, саме 25 років тому. У ній перший раз Уряд ЗСА звернував увагу своєму населенню на велику шкідливість дії курення тютюну на здоров'я людини. Зокрема особливої речовини тютюну — нікотини й то незалежно від способу вживання тютюну чи то дорогого курення, жування його й т. п. Та й не лише шкідливе курення. Навіть перебування людини в атмосфері тютюнового диму в закусочних закладах ресторану, в різних публічних місцях праці чи дозволяла вкінці й у власній хаті наносити багато шкоди для людського здоров'я.

Треба підкреслити, що медичні кола ЗСА почали звертати увагу на шкідливість для здоров'я нікотини й курення у своїх журналах чи лікарських конференціях від 1920 року. Проте видання урядового документу про шкідливість для людини нікотини чи курення вийшло 24 роки пізніше. Очевидно як у багато інших ділянках так і в цій проблемі великі тютюнові компанії зуміли довший час протидіяти заходам лікарського світу чи своїм „лаббї“ в конгресових чи урядових коридорах запобігати появі законодавчих урядових заходів для побороювання курення. Проте хоч може де-що спізнена акція за своїх 25 років діяння принесла багато користі для народного здоров'я ЗСА та обниження смертності серед наложових курців з приводу коронарних-серцевих чи мозкових ударів. Треба теж підкреслити, що поступово, з року на рік, маліє хоч незначно, відсоток курців серед загального населення.

Але здоровні шкоди ще й тепер дуже великі. Кожного року вимирає бля 390,000 з приводу курення. Все ж таки й досі 54 мільйонів, себто одна п'ята частина населення ЗСА далі курить. Ба навіть помітний зріст курення є серед жінок, а ще більше й гірше для народного здоров'я серед шкільної молоді обох статей, які курять 25 чи більше папіросів денно. Очевидно це вка-

зує на брак належної виховної роботи й дисципліни в школі, а ще більше в родинній хаті. Вкінці треба ще згадати про те, що хронічні курці крім згаданих вгорі небезпечних хворіб часто розвивають ще хронічні стани емфізми легень, бронхітів, постійного кашлю, задихи й інше.

Треба зазначити, що в часі адміністрації президента Регена Уряд здоров'я почав переводити деякі заповідності та пропагандивні заходи проти курення в ресторанах, автобусах, залізничних вагонах, в деяких публічних залах та місцях праці, щоб таким чином обмежити курення серед курців та охоронити некурців від т. зв. пасивного курення, себто дихання закуреним повітрям. Рівночасно на місцях провадяться теж наукові обсервації некурців щодо шкідливості т. зв. пасивного курення.

Ці здоровні досліді ведуть різні лікарські спеціальності, з яких найбільше заавансовано в цій ділянці є д-р Ненсі Ріготті, асистент директор Інституту для студії курення при університеті в Гарварді та різні інші інститути науки такі як Державний інститут здоров'я, та багато менших дослідних установ для побороювання курення в надії, що по довгих роках освідомлюючої праці владість переконали й цю п'яту частину населення ЗСА, яка все таки досі курить, та шкодить своєму здоров'ю й здоров'ю некурців.

А як стоїть справа серед нашого населення в Україні? Про це не треба писати, бо всі ми прекрасно знаємо. Шалене п'янство, яке розвело у цій бідній, нещасливій та невеличкій країні т. зв. радянського більшовизму довело до великих захворювань та поширення смертності з приводу алкоголізму та зв'язаних з ним хворіб серця, ударів мозку, хронічних печіночних недомог, нещасливих випадків та інше. Дійшло до того, що люди випивали навіть нездалі колоньські води чи деревинний спирт.

Обмеження купівлі алкоголю в часі владі нового диктатора Горбачова не тільки що не поправило давнього положення, але довело до гонення самотнього та неосвіченого алкокогольного напиків, а це довело до зникнення з ринку цукру та до появи частих затруєнь від неочищеного самотюгу. А це привнесло Горбачова до відкриття давнішого обмеження продажі алкогольних напиків. Мабуть, це єдиний продукт, який можна на ринку дістати, бо бож відомо, що серед харчових продуктів є великий брак. Про побороювання курення у СССР навіть ніхто й не думав.

Якже інакше було на західних землях України в Га-

(Закінчення на стор. 4)

В. Ленчик

ЮВІЛЕЙ „ПРОСВІТИ“ (1868-1988)

Величаві святкування Тисячоліття хрищення нашого народу перед тисяча роками мусили самозрозуміло відсунути на другий план відзначення такої події, якою було заснування освітнього Товариства „Просвіта“ в Західній Україні 1868 року. Однак годиться згадати цю нашу „Просвіту“, яка стала свого роду родоначальницею усіх інших організацій і товариств, які піднімали культурно освітній і національний рівень нашого народу на західно-українських землях, або як ми звикли називати в Галичині.

Короткий погляд в минуле дасть нам бодай приблизний образ нашого культурного та політичного життя під Австрією. А воно не було рожеве. Після відносно короткого зриву в час так званої „Весни народів“ 1848 року, коли то наші предки емілю виступили зі своїми домаганнями і програмою, організуючи Головну Руську Радлу, яка видала відзов до народу, де говорилось: що Головна Руська Рада буде „розвивати і підносити нашу народність у всіх її частинах вдосконаленням нашої мови, заведенням її в усіх нижчих і вищих школах, видаванням часописів, видаванням і поширенням добрих і пожиточних книжок в руській мові“ і т. д. Зорганізовано також „З'їзд Руських Учених“, засновано також культурно освітнє товариство „Галицько-Руську Матишу“ (на зразок інших слов'янських подібних організацій сербів, чехів), що мало дбати про освіту народу.

Такий стан розвитку тривав коротко, бо вже 1850 року наступив час абсолютизму, а владу в Галичині обняв польський граф Голуховський і ціла адміністрація була в польських руках, які мали свою шляхту, що її вже українці не мали. Селянство було застрашене, а інтелігенція, якої так було не багато, перестала бути активною.

У такій ситуації почався ширити серед деяких

інтелігентів (Денис Зубрицький та інші) проросійський дух. Думали тоді, в цій безнадійній ситуації, де поляки всім верховодили, єдиний рятуюч в Росії, яка через пропаганду хотіла це і що частину нашого народу взяти під свою „опіку“. Шедри „соби́тня“ йшли щедро в Галичину і то не тільки для поодиноких інтелігентів, але також для деяких діячів по селах, головню свідоміших, чи радше більш очитаних, якими з природи були дяки. Так поширилася в Галичині бактерія русифікації, або як в Галичині називали це, „кацапетів“. Однак здоровий змисл національного самозбереження зберігся серед діячів, з часів Головної Руської Ради, які стали були на становищі самостійності 15 мільйонного українського народу.

До тих діячів самостійників належав Митрополит Спиридон Литвинюк, о. Григорій Шашкевич, посол та міністеріальний радник, о. Степан Качала, посол і політичний та освітній діяч; до них пристали молодші, — Володимир Шашкевич і Ксенофонт Климкович.

Авангардом стала також молодь Львівського університету, яка, на пораду о. Степана Качали, рішила заснувати товариство, що мало за ціль: „Спомагати народно просвіті і в напрямках моральних, матеріальних і політичних через видавання практичних книжок, брошур і т. д. в тій мові, якою нарід говорить“. Предкладений статут товариства Галицьке намісництво відкинуло, щойно допоміг рекурсе до міністерства у Відні, і статут був затверджений розпорядком з дня 2-го вересня 1868 року. Після затвердження його, що було заслугою головною невідомого працівника на народній ниві о. Степана Качали, створився комітет на чолі з проф. Анатолем Вахнянином, а членами стали: д-р Корніло Сухевич, проф. учительської семінарії Омелян Партицький, проф. гімназії Юліан Романчук, проф. гімназії Олександр Борковський, урядник Михайло Коссака, студент прав Андрій Січинський, студент прав Олександр Огоновський та інші студенти університету.

Загальні Збори скликали на день 8-го грудня 1868 року. В цих перших засновувачих зборах взяло участь тільки з самого Львова 70 членів, були також з віддалених місцевостей. Вдумливим словом відкрив збори проф. Анатоль Вахнянин. Промовляв теж інші, а між ними

студент права Андрій Січинський, який сказав: „Чи може бути краща, більш благородніша ціль на ту, яку Товариство собі покляло? Воно задумало з народу, що нині темний, невідуцький, відданий злим народам, зробити народ освічений, свідомий себе, своїх народних, товариських і державних прав, вольного громадянина конституційної держави... Честь і слава, панове, і щастя Боже вашому благородному ділу“, — а директор Академічної гімназії о. Василь Ляницький мовив: „Честь і слава, панове, і щастя Боже вашому благородному ділу“.

Зворушувало слово сказав парох села Лоп'янки коло Долини о. Йосиф Заячківський. Він прибув на збір 18 миль тяжкої дороги, але як він казав: „Щира охота пізнати чесних львівських Русинів і докинути дрібеньку лепту до просвіти народу, привела мене до Львова... І далі цей красномовець говорив: „До вас молоденькі тут присутні братчики, шкільна молодіж, маю друге слово від народу, а то просьба, щоби й ви пішли прикладом старших братів, ваших і не зрадили ніколи свого народу. Не гнівайтеся на мене за те слово. Нарід знає, ба і світ знає, як красне чуття огріває нині вашу груди. Коби так усе було. Щоби ви годні були опертися тому сильному напорі, що хоче вас відтягнути від народної народності! Навіть тото невинну літературу, тото кість жebraчу, що на яліотійшій володільці лише підпаленим народам — і тото хотять вам обмерзити, вказуючи на наших письменників — голодних, босих“.

„На що вам — кажуть, — клопотатися і ноге неспотрібні творити? Радше беріться за готові, багаті сусідні літератури, читайте і насолоджуйтесь обильно, чи з лівої чи з правої сторони!“ Божі милії! Чи лиш Русин — сирота має бути таким темним, щоби не пізнати, що чужа література, ба й культура чужа, а то двірська барва (ліберія), хотби й золотом шита! Скоро раз її надянеш, прощай воля — служи до віку тому, чий барву носиш!“

Деякі з тих пламенних слів не втратили на своїй актуальності і на сьогодні і то, як там в окупованій Україні, як і тут на поселеннях. Часом засором вітаємо від свого та женемо, не опам'ятавшись, що йдемо в пропасть, бо пропадаємо для свого, стаючи перевертнями.

(Закінчення буде)

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ
— НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

КОБЗАРСЬКИЙ ВЕЧІР

ЮЛІАН КИТАСТИЙ
ГРАЄ НА БАНДУРІ

відбудеться
у четвер, 2-го лютого 1989 р. о год. 7-й веч.
у Галерії ОМУА, 136 Друга Авеню в Нью Йорку.

— Всі запрошені —

Вступ: добровільні датки

ОМУА

Об'єднання Мистців України в Америці
запрошує Вас на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ ТВОРІВ

РОКСОЛЯНИ КЛИМУК

у неділю, 29-го січня 1989 р. о год. 1-й по пол.
у Галерії ОМУА, 136 Друга Авеню в Нью Йорку.
Виставка буде відкрита в будні від 6:00-8:00 год.,
суботи і неділі від 1:00-8:00 год. до 5-го лютого
1989 року.

Маємо ще на складі по кілька примірників

„ЛІТОПИС УПА“

починаючи від 1 до 16 тому, включно.

Видавництво „Літопис УПА“, Торонто, з друкарні „Київ“,
тверда обкладинка, ціна 10 дол. за том, за винятком 10 і 16 тому,
які є в ціні по 15.00 дол.

Можна набити в книгарні „Свободи“.

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% продажного податку

Карпатський
Лещетарський
Клуб —
Торонто

повідомляє

Українські Спортивні Товариства
та українських лещетарів, що

КРАЙОВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ
ЗМАГАННЯ

за ПЕРШЕНСТВО УСЦАК-у
та МАНДРИВНУ ЧАШУ в пам'ять
ЯРОСЛАВА Д. РУБЛЯ

— відбудуться —

дня 11-го лютого 1989 року

на SONG MOUNTAIN

Tully, N.Y. 13159, tel.: (315) 696-5711, Highway 81, Exit 14

ПРОГРАМА:

П'ЯТНИЦЯ, 10-го лютого 1989 р.

9 год. веч. — Виграші стартових місць у присутності пред-
ставників клубів, Ramada Inn.

СУБОТА, 11-го лютого 1989 р.

8:30 ранку — Реєстрація і роздача нагородних чисел — Song
Mt., Tully, N.Y.

10:00 ранку — Крутобег (спляхом)

Два проїзди: чоловіки, жінки, сеньйори, юнаки, юначки
(14-18), хлопці та дівчата (9-14).

12:00 дня — Обідова перерва.

2:00 по пол. — Великий крутобег (спляхом).

Один проїзд.

7:00 веч. — БЕНКЕТ і ЗАБАВА до звуку української музики
для змагунів і гостей.

Проголошення вислідів змагань, роздача нагород і това-
риська зустріч.

Зголошення змагунів разом із реєстраційною оплатою
у висоті 16.00 амер. доларів від змагуна приймається через
спортивні товариства до дня 8-го лютого 1989 р. Чеки випускати
на K.L.K., Ukrainian American Sport Club та висилати на
адресу: Bohdan R. Jaciw, 22 Glencairn Ave., Toronto M4R 1M5,
Canada, Tel.: (416) 488-0375

Квитки на виступи та на бенкет буде можна набити на міс-
ці у пані Іванки Яців.

Витяги на цілий день по зниженій ціні, — \$14.00.

У справі резервації готельних кімнат проситься телефо-
нувати безпосередньо до: Ramada Inn, 1305 Buckley Road,
Syracuse, N.Y. 13212. Tel.: (315) 457-8670, покластися на
українських лещетарських змагань, тоді одержите знижкову
кімнату на чотири особи за \$42.00 за добу.

На міжрайові українські лещетарські змагання теж сер-
дечно запрошується прибути родини змагунів та численних
гладчаків і гостей.

УПРАВА КЛК

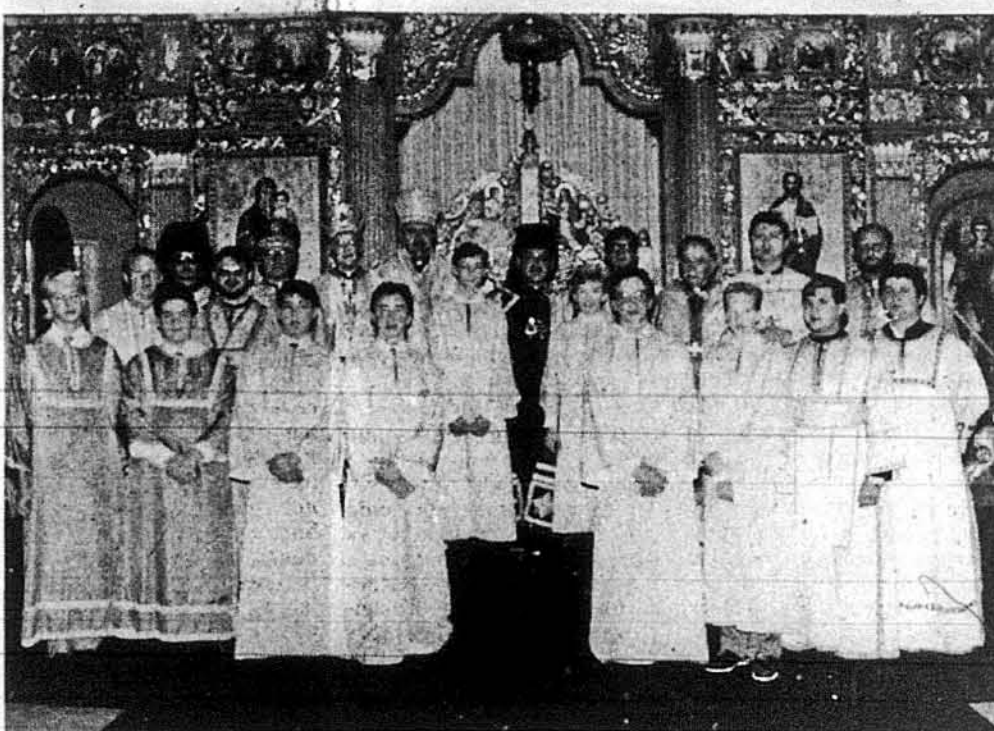
ВЕЛИЧАВЕ ПОСВЯЧЕННЯ МОЗАЇКИ СОБОРУ СВ. ВОЛОДИМИРА

Ще в 1986 році православний собор св. Володимира в Пармі, Огайо, розгорнув широку підготовку для відзначення знаменної історичної дати запровадження Тисячоліття Християнства на Русі-Україні. Вже в тому році при кафедрі створився Ювілейний комітет, який координував усі праці, зв'язані з проведенням цієї великої річниці в історії українського народу. Насамперед була створена бібліотека, присвячена Тисячоліттю. В ній було зібрано понад три тисячі книжок, а також писанки, різьбярські вироби та вишивки. Бібліотека міститься в шкільному будинку. Крім того, молоді у червні відсвяткували ювілей — відбувся концерт хору, доповіді запрошених промовців, були виставлені образи історичних церков України. Видавався спеціальний бюлетень Тисячоліття з матеріалами з історії християнства на Україні.

Найбільший проєкт було схвалено усіма членами парафії — поставити мозаїчний образ християнства Русі-України вгорі поверх трьох дверей входу до катедрі. Образ був створений за проєктом мистця Марціоні зі студії в Кентоні, Огайо. Мозаїчний образ 40 футів широкий і 20 футів високий. Протягом вкладавання мозаїки привертено увагу сотень людей денно, які проїжджали повз катедру. Найголовніша клівленська газета, „Плейн Ділдер“ помістила на першій сторінці знімок мозаїки з великим дописом і п'ятьма знімками проєкту.

Найбільша подія відбулась 12-го і 13-го листопада — посвячення мозаїки. В суботу о 5-й год. вечора багато вірних приступило до Святої Сповіді. О 6-й год. вечора церковні дзвони сповістили про початок радісного святкування Вечірню, яку відправили отці в присутності Архiepіскопа Константина з Чикаго і Єпископа Антонія з Вашингтону. Співав катедральний хор під керівництвом Олега Махна. Сотні вірних з піднесенням служили чудові „Київські старовинні мелодії“. Відразу після Вечірні в парафійному центрі, зала якого була гарно оздоблена, відбувся концерт.

На початку програми був монтаж про прийняття християнства, заповідцем монтажу була Ліда Середя. Роллю Андрія Первозванного виконував Тарас Рожа, св. Ольга — Тереса Рожа, св. Володимира Микола Рожа. Кожен з них заходив окремо під тихий спів катедраль-

Архiepіскоп Константин, Єпископ Антоній, духовенство, і прислужники під час святкування Тисячоліття Християнства в українському православному соборі св. Володимира, Парма, Огайо.

ного хору. Голова Комітету Тисячоліття Степан Табель привітав присутніх. Іншими виконавцями були дві співачки з ансамблю „Троянда“ з Торонто — Орія Любінська, Лавра Прокіпович, і піаніст Михайло Курій, танцювальний ансамбль „Каштани“ під керівництвом Маркіана Комічака і Давида Возняка та свято-володимирський катедральний хор під керівництвом Олега Махна, з доктором Марком Фаріном, гостем-сопістом.

На закінчення концерту настоятель катедрі св. Володимира о. Іван Наконечний подякував усім учасникам і комітетові за так гарно приготовано програму.

Наступного дня, у неділю, вірні почали збиратися вже годину перед Службою. Спеціально зроблені полотнища жовтого і синього кольорів зі сповіщенням про Тисячоліття висіли по обох сторонах входу до катедрі. Сімнадцять прапорців з відзнаками Тисячоліття були вивішені за згодою міста Парми на обох сторонах дороги перед катедрою. О год. 9-й ранку діти української „Рідної Школи“ і недільної школи вітали з квітами Архiepіскопа Константина і Єпископа Антонія при вході до церкви. Ліза Кочі вручила квіти від „Рідної Школи“ ім. Тараса Шевченка, а Марта Джоган від молодшого відділу Православної Ліги. Голова парафійно-

го уряду Мирон Тремблук вітав ісраїлів традиційним хлібом і сіллю. Також вітав настоятель о. Іван Наконечний. Всі вірні — понад 600 людей — заповнили катедру. Божественну Літургію відправили Архiepіскоп Константин і Єпископ Антоній у сослужбінні священників митрополітського протопресвітера Степана Ганкевича, настоятеля о. Івана Наконечного, прот. Михайла Михайлюка, митрофорного прот. Сергія Непріля з Свято-Троїцької церкви в Ірвінгтоні, Нью Джерсі, о. Юрія Сіпка Свято-Троїцької церкви Норт-Роялтон, Огайо, о. Іван Бругок Успіння Божої Матері в Лорейні, Огайо, і о. дяка Юрія Ференца з семінарії св. Софії Бавнд Брук, Нью Джерсі. Прислужували три семінаристи зі св. Софії і 10 парафійних вірних хлопців. Під час св. Літургії обидва єпископи уділяли св. Тайни для багатьох вірних. Співав церковний хор під керівництвом Олега Махна. Під час прийняття св. Таїнств дитячий хор під керівництвом Ліди Остапович співав спеціальний гимн Тисячоліттю. Молоді голо- си їх викликали слюзи зворушення у присутніх.

Після закінчення св. Літургії відбулося посвячення мозаїки надворі коло церкви. Архiepіскоп Константин і Єпископ Антоній поблагословили всіх присутніх.

Марія Адамович

ІЗРАЇЛЬСЬКІ УРЯДОВІ чинники думають, що вони зуміють силою війська здусити демонстрації і заволодіти на окупованих землях — західному березі ріки Йордан і смугі Гази. Міністер оборони Іцхак Рабін заявив, що військо знов дістало уповноваження застосувати більш строгі заходи проти місцевого арабського населення, а головне проти молоді, яка обидує камінням військові частини, поліцію і жидівських поселенців. Нове зарядження дає право військовому командуванню відбирати від арабів автомобілі, хати, у випадку потреби підпалювати, чи зривати експлозивним матеріалом їхні примітивні помешкання та ліквідувати усе їхнє майно. Не відомо де вчився „свого ремесла“ І. Рабін, але подібні заходи вживали колись, головне під час масової колективізації і штучного голоду в Україні, сталінські опричники. Вони не тільки ліквідували харчі, але позбавляли місцеве населення всього їхнього життєвого дорічку. Деякі політичні спостерігачі закликають ООН і помірковані країни світу зупинити ізраїльську воєнчину на окупованих землях.

АНТІ МАРКОВІЧ, член колективного керівництва в Югославії з Хорватії, який є прихильником зміни в економіці і збільшення загальної свободи для республік, був обраний на прем'єр-міністра у федеральному уряді і записаний на цьому становищі 19-го січня. Його особу затвердили члени президентської ради і парламенту.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІПІН Фердинанд Маркос, який перебуває на вигнанні на Гавайях, знов був перевезений до шпиталю і його стан здоров'я дуже погіршився. — заявили члени родини і представники лікарні, у якій перебуває Маркос, який перейшов вже три серцеві удари, а тепер не може позбутися води в легенях.

У ЧЕТВЕР, 19-ГО січня ц.р., Річард Дарман, головний архітект бюджетової політики новообраного президента Джорджа Буша, заявив перед Конгресом, що нова Адміністрація відкидає всякі можливості підвищення податків чи навіть дискусій на цю тему. Тому, що поважні американські шоденники „Нью Йорк Таймс“ і „Волл Стріт Джорнал“ на своїх сторінках писали про те, що напевно будуть підвищені, тільки в іншій формі, то спекулювання такої можливості продовжувалися. Однак після такої заяви перед Конгресом нового директора бюджету всі політичні та фінансові експерти не спромогли покинути нові припущення, а слова Р. Дармана зробили відповідний ефект на американську людність, зокрема в день перед записанням нового Президента.

Мешканці кондомінію „Золота Осінь“ в Кергонксоні

діляться сумною вісткою, що у суботу, 14-го січня ц.р. помер несподівано наш величезно шанований член, колишній адвокат

св. п. мгр

ПЕТРО ЯЦІВ

Управа кондомінію „Золота Осінь“ складає Величезно шанований пані Пид Яців виразити глибокого співчуття по втраті її улюбленого Мужа і в його пам'ять жертвувати 50 дол. на Патріархат.

За Управу — д-р РОМАН МОРОЗ

У ДЕСЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

бл. п.

Юрія Теодоровича

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 8-го лютого 1989 року

в українській католицькій соборі святих Володимира й Ольги в Чикаго, Іллі.;
в соборі св. Софії в Римі;
в українській католицькій церкві святого Духа в Гамптоні, Канада.

Приятелі і Знайомі просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина — ПЕЛЯГІЯ
Донька — ОКСАНА
Сестра — ЯРОСЛАВА ДЕРЕШ

Повідомляємо

Рідню, Приятелів і Українську Громаду,

що у вівторок, 31-го січня 1989 року

у другу, сумну річницю СМЕРТІ

бл. п.

Лева Рейнаровича

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ:

церква св. Духа в Брукліні, Н. Й., о 8-й год. рано
Манастир св. Йосафата в Глен Ков, Н. Й.
церква св. Андрея в Гамптонбурзі, Н. Й.

Просимо тих, які його пам'ятають і яким він так вірно служив про молитви за упокій його Душі.

Горем прибиті, по невіджданій втраті:

дружина — МАРІЯ РЕЙНАРОВИЧ
донька — АННА РЕЙНАРОВИЧ-БОРИСЕНКО
внука — НАТАЛКА БОРИСЕНКО

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 11-го січня 1989 р. на 48-му році життя відійшов у Вічність після тяжкої недуги наш Найдорожчий

СИН, БАТЬКО, БРАТ І ШВАГЕР

св. п.

РОМАН САВЧАК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться 14-го січня 1989 р. в патріаршій церкві Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі, Огайо.

Залишені у глибокому смутку:

батьки — ОРИСІЯ І МИХАЙЛО
донька — ОЛЕСЯ
сестра — МАРТА КРАВЦІ з чоловіком
МИРОСЛАВОМ

Вклад поетів в Тисячоліття

Християнства в Україні

стала б чужою сама для себе. Зустріч на цих імпрезах зближують і з'єднують людей. Тому публіка їх підтримує і вони завжди дуже вдячні.

Імпрезу започаткував молитвою о. крил. Ярослав Шуст. Вона складалася з двох частин. У першій ми заслухали доповідь д-р Наталії Пазунок. „За цей рік багато мистців і науковців спрямували свої творчі й інтелектуальні сили для того, щоб згладити пройдений процес ставлення нашої християнської нації. Ці ширі зусилля українського духа не мали і не мають політичних кордонів... Наші наукові та мистецькі сили вкладали душу свою і майстерність у вияви своєї творчості, щоб подати не раз прикрите забуттям, чи — що гірше — придавлене ворогом, слово Правди і Любові до рідного народу й до його багатющої культури“, — сказала д-р Н. Пазунок.

Прелегентка нав'язала до київських мислителів Х-ХІІІ століть, т. зв. „Київської школи“, „яких віще слово не нагнає відродилося у глибоко продуманих і вистражданих висловлюваннях відважних і хоробрих духом сучасників наших, як Євген Сверстюк і їхня плеяда“. А далі навела слова Сверстюка, історика й літературознавця, про вплив „благословенної події Хрещення на наше духовне народження і наше самоосві-

домлення, як живої гілки на вічному дереві життя духовного“. З дальших цитатів Сверстюка, вжитих у промові, виголошений біла пам'ятника Володимирові Великому на київських горах над Дніпром, є один, який стверджує, що, згідно із Суздальським літописом, „в Києві у ХІІ столітті було 600 церков і 18 монастирів, та розквіт духовної культури Київської Русі. На цьому історичному факті виступав український народ, попри руїни і пожежі храмів, попри навали орд і вічні війни“. Багато же екскурсів Сверстюка навела д-р Н. Пазунок, а щоб їх правильно зрозуміти, повернулася до середньовіччя. Згадала митрополита Іларіона з ХІ ст., його славний твір проповідь „Слово о законі і благодаті“, на черкнута велику діяльність Володимира Великого і його сина Ярослава Мудрого в ділянці християнської культури і освіти, згадала письменників-теологів ХІІ стол., єпископа Кирила Турівського та митропол. Київського Кліма Смолятича. Своєю доповіддю д-р Н. Пазунок закінчила двома віршами Олександра Стефановича „До святого Володимира“ та Світлани Кузьменко „На Тисячоліття Християнства“.

А тоді вже поспіналися інші вірші: Володимира Біласова, Стефанія Гурко, Євгенія Бойко-Дімер, Євгена Іванкова (Крименка), Оси.

Остапа Тарнавського, Миколи Шербака. Їх читали: Стефанія Григорчук, Лукія Гринів, Анна Максимович, Надія Оранська, Ірина Райнер, Анна Суха, Людмила Чайківська і Ліза Шашаровська-Чепіль. У залі панував справжній дух Тисячоліття. Поети, кожний на свій спосіб, виявляли свої почування, ніжні, палкі, сповнені радості, віри і надії.

У другій частині імпрези відбулася товариська зустріч, під час якої Союзники приймали гостей пошуків. У цій частині виступила знама акторка Ліза Шашаровська-Чепіль. Вона впровадила слухачів у веселий настрій, виконуючи гумористичні співомовки. Присемно минав час, аж до кінцевої молитви, яку провів о. митр. Зенон Злочовський.

Коли ми верталися додому, кожний ніс із собою відчуття зложеної данини Тисячоліттю і спомин спільно пережитих хвилин душевного вдоволення.

Ірина Райнер

Підготовляють...

(Закінчення зі стор. 1)

демічних кредитів, харчування й нічліг, прогулять до східних церков в Сан Франціско та інші активності. Існують частинні стипендії для потребуючих студентів. За дальшими інформаціями слід звертатися до дирекції інституту на адресу: Rev. Andriy Chirovsky, Director, Sheptytsky Institute at Mt. Tabor, c/o Catholic Theological Union, 5401 S. Cornell Ave., Chicago, Ill. 60615, або телефонувати на число (312) 991-0820.

Вступайте в члени УНС

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПРОГЛОШУЄ ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ на академічний рік 1989/1990

Згідно з рішенням Стипендіної Комісії у червні 1988 року стипендії будуть призначені тільки для UNDERGRADUATE СТУДЕНТІВ (перших 4 років студії) акредитованих каледжів та університетів.

Апліканти мусять бути бодай ДВА РОКИ АКТИВНИМ ЧЛЕНОМ (платити вкладку) УНСОюзу.

Основи призначення стипендій:

1. фінансова потреба
2. студійні досягнення (оцінки)
3. активність в українському громадському, а зокрема студентському житті

Головна Канцелярія УНСОюзу мусить одержати стипендієне подання не пізніше як 1-го квітня 1989 року.

Для набуття стипендієного формуляра пишіть на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

